

Vlaamse
Regering

beringen

ham

BESLISSINGSNOTA POORT WEST-LIMBURG (ENA) 2023

beslissing van de betrokken overheden over de visie, het gebiedsprogramma en verdere aanpak

DE VLAAMSE REGERING
PROVINCIE LIMBURG
STAD BERINGEN
GEMEENTE HAM
GEMEENTE TESSENDERLO

Samenvatting

Naar aanleiding van de vergunningenproblematiek van een aantal bedrijven waaronder ook Borealis en Primagaz werd een gezamenlijk onderzoekstraject opgestart. Vooral de externe veiligheid (de mogelijke risico's maar ook de ruimtelijke economische ontwikkeling van deze cluster in het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) werden de afgelopen twee jaar onder de loep genomen. De Vlaamse Regering beslist nu samen met de betrokken besturen van de stad Beringen, de gemeenten Ham en Tessenderlo en de provincie Limburg over de resultaten.

Er is toekomstbeeld uitgewerkt voor deze cluster die de naam Poort West-Limburg (ENA) krijgt. De visie bevat inhoudelijke krijtlijnen dat een vertrekpunt vormt op vlak van ruimtelijke economie, veiligheid en de openruimte. Ook wordt een uitspraak gedaan over de verdere toekomst van het eerder gepland bedrijventerrein Tervant, die niet zal ontwikkeld worden.

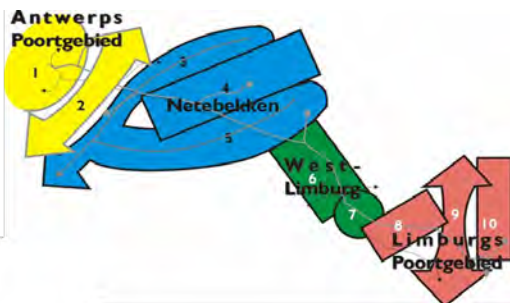
Vanuit het gevoerde onderzoek naar de 'financiële haalbaarheid' blijkt tevens dat het voorkeursscenario realiseerbaar is. Er blijkt tevens voldoende basis om de dialoog in de werkgroep Governance verder te zetten in een geïntegreerde begeleidingsgroep en een gezamenlijke uitgiftecomité op te richten voor concrete ontwikkeling van deze cluster, wat een unicum is in Vlaanderen.

De globale voortgang van de verschillende ENA programma werd op 8 juli 2022 aan de Vlaamse Regering medegedeeld. Voorliggende nota betreft één van de geplande beslissingen.

1. SITUERING

1.1 BELEIDSMATIGE SITUERING

In het huidige Vlaams beleid speelt het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) een belangrijke rol. In de verschillende beleidsnota's wordt gesteld dat het de bedoeling is om geïntegreerd en gebiedsgericht te werken. Voor het ENA is er reeds een jarenlange samenwerking en een uitvoeringsprogramma, wat reeds is mogelijk gemaakt middels de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 april 2004 over het ENA. Hierin werden voor wat betreft de Poort West-Limburg verschillende relevante beslissingen genomen over verschillende bestaande (te herstructureren of in te breiden bedrijventerreinen) of nieuwe bedrijventerreinen zoals Tervant, Genenbos, Ravenshout (-Noord),... etc.

Op 17 juli 2015 herbevestigde de Vlaamse Regering de visie en voor dit gebied relevante beslispunten van 2004. Deze beslissing was ook in overeenstemming met het programma voor het SALK. De cluster **Poort West-Limburg (ENA)** (voorheen Ravenshout-Tervant) gelegen in de gemeenten Beringen, Ham en Tessenderlo is één van de gebieden waar verschillende initiatieven tegelijk lopen. Er is een nood om deze verder te stroomlijnen, de verdere (economische) ontwikkeling sterker te sturen vanuit de verschillende overheden, rekening houdend met de problematiek van de externe veiligheid van de bestaande Seveso inrichtingen en de (on)mogelijkheden van de omgeving.

De bedrijven Borealis Polymers en Primagaz NV en de daarbij horende risico's hebben een grote impact heeft op de ruimere omgeving en meer in het bijzonder op de mogelijkheden op het bedrijventerrein binnen de cluster Ravenshout (oa braakliggende percelen) en de eventuele ontwikkeling van Tervant. Wanneer een hoge tewerkstellingsgraad vooropgesteld wordt, komen beide bedrijven ongetwijfeld in de problemen met hun groepsrisico. Deze nieuwe ontwikkelingen rond bestaande hoge drempel Seveso-inrichtingen kunnen de mogelijkheden van en de gevolgen van een zwaar ongeval ernstiger maken door de toename van de populatie.

Voor de realisatie van het beleid voor ENA in deze omgeving wensen de projectpartners te komen tot een synthese van de verschillende ruimtelijk (economische) gebiedsvisies en projecten en een samenhangende strategie voor deze cluster. De regionale bedrijventerreinen zijn nog niet volledig ingevuld. Voor wat betreft Tervant staat het planningsproces al verschillende jaren on-hold en is een beslissing over het verdere vervolg nodig. De stad Beringen heeft in het gebied ook infrastructuurwerken uitgevoerd zodat het invullen van de bedrijventerreinen gemakkelijker kan dan indien die infrastructuur er niet zou liggen. De stad Beringen wenst bedrijven aan te trekken en de tewerkstelling in de stad te verhogen teneinde de werkloosheidsgraad te verminderen. Dit is een premisse waarmee rekening moet gehouden worden.

Tegelijkertijd wenst het Vlaams gewest de twee bedrijven Borealis en Primagaz ter plaatse de nodige mogelijkheden te bieden. Beide bedrijven hebben een hoog groepsrisico waardoor er een beperking is in het aantal personen die zich in de buurt van die bedrijven kunnen bevinden. Dit is eveneens een gegeven waarmee rekening moet gehouden worden. Borealis heeft een belangrijke tewerkstelling en daarnaast heeft dit bedrijf belangrijke investeringen gedaan in Vlaanderen en wenst dit ook nog in de stad Beringen te doen voor de vestiging daar.

Vanuit deze dubbele doelstellingen was er bij aanvang van dit traject een beleidsmatig akkoord en engagement, bevestigd door alle betrokken kernactoren (juni 2020), om

“De volgende stap gezamenlijk te zetten en zich te engageren om hieraan verder mee te werken met als doel procedurele tegenstellingen op te lossen en te komen tot realistische scenario's en een gedragen strategie (aanpak) naar uitvoering en afspraken voor de gecoördineerde inzet van instrumenten en het uitgiftebeleid.”

1.2 GEVOERD PROCES EN OVERLEG

Voor het onderzoekstraject werd er vanuit het Dagelijks Bestuur ENA een specifiek overleg opgestart met de belangrijkste kernactoren, met name in de vorm van een brede Projectgroep waar naast de Vlaamse actoren, gemeenten en provincie ook de POM Limburg, de bedrijven Borealis, Primagaz en Essencia aan deelnamen. Deze groep kwam een zevental keer bijeen en er werden ook een enkele workshops georganiseerd. Voor specifieke onderwerpen zoals de afstemming met een aantal processen in de omgeving, de interactie met de geplande Leidingstraat of voor het toepassen van de ontwikkelde tool (m-Tech) rond het bepalen van het groepsrisico was apart overleg op ad hoc basis. Deze werkwijze heeft ertoe geleid dat er een vertrouwen is gegroeid, dat belangrijke informatie werd gedeeld en een meer transparante uitwisseling is tot stand gekomen.

Tegelijk organiseerde VLAIO de Werkgroep Governance. Hiertoe werden 4 bijeenkomsten georganiseerd tussen 26/10/2020 en 09/12/2021. De lokale besturen inventariseerden in eerste instantie de geldende verkoopsvoorwaarden i.s.m. POM Limburg. Het uitwerken van een governance model voor zowel een ambtelijk als bestuurlijk gezamenlijk uitgiftebeleid bleek in eerste instantie een brug te ver, omwille van (i) het feit dat de ruimtelijk-economische visie voor het gebied nog niet onderschreven was en (ii) er een nakende fusie tussen twee van de drie lokale besturen op til was. Inmiddels werden beide aspecten uitgeklaard.

De ingezette weg in dit gebied is voor Vlaanderen een pilootcase (geweest) om te zien naar de bredere problematiek, de regelgeving, het beleid rond Externe Veiligheid, etc. Hiervoor is de Vlaamse werkgroep rond Seveso-problematiek/regelgeving opgericht die verschillende keren is samengekomen.

De resultaten van het onderzoeksdelen werden regelmatig beleidsmatig teruggekoppeld met de verschillende besturen of directies door de actoren in de Projectgroep. Voor wat betreft de Vlaamse partners gebeurde dit in het Dagelijks Bestuur ENA en naar de Vlaamse Regering bv via de Mededelingen. Op enkele cruciale momenten en was er ook bilateraal / beleidsmatig overleg tussen de betrokken gemeenten en kabinetten, bijvoorbeeld begin 2022. Voorliggende nota kwam tot stand in de Projectgroep die in januari 2023 de conclusies, aanpak en beslispunten unaniem aanvaarde en werd ook als dusdanig beleidsmatig teruggekoppeld met de respectievelijke besturen. Bij de verdere ontwikkeling en realisatie zal vanuit dit platform gericht worden verder gewerkt.

Alle elementen en conclusies werden verzameld en verwerkt, en worden thans voorgelegd voor besluitvorming aan de betrokken besturen, in functie van de verdere concretisering.

2. INHOUD

In de afgelopen twee jaar werd een onderzoekstraject uitgevoerd dat de verdere ontwikkelingen verder moet richting geven. Dit traject bestond uit VIJF onderdelen:

- A. Bepalen van de ruimtelijke draagkracht van de omgeving van de Seveso-bedrijven Borealis Polymers en Primagaz door veranderingen in populatie
- B. Marktonderzoek en marktverkenning
- C. Uitwerken van een ruimtelijk economische strategie / ontwerp onderzoek
- D. Uitwerken van een aanpak naar ondersteuning van de betrokken overheden in functie van toekomstige ontwikkelingen (beleid, planning, vergunningsaanvragen,....)
- E. Hoe omgaan met Seveso inrichtingen en hun groepsrisico op een bedrijventerrein en de omgeving van het bedrijventerrein? Welke instrumenten inzetten?

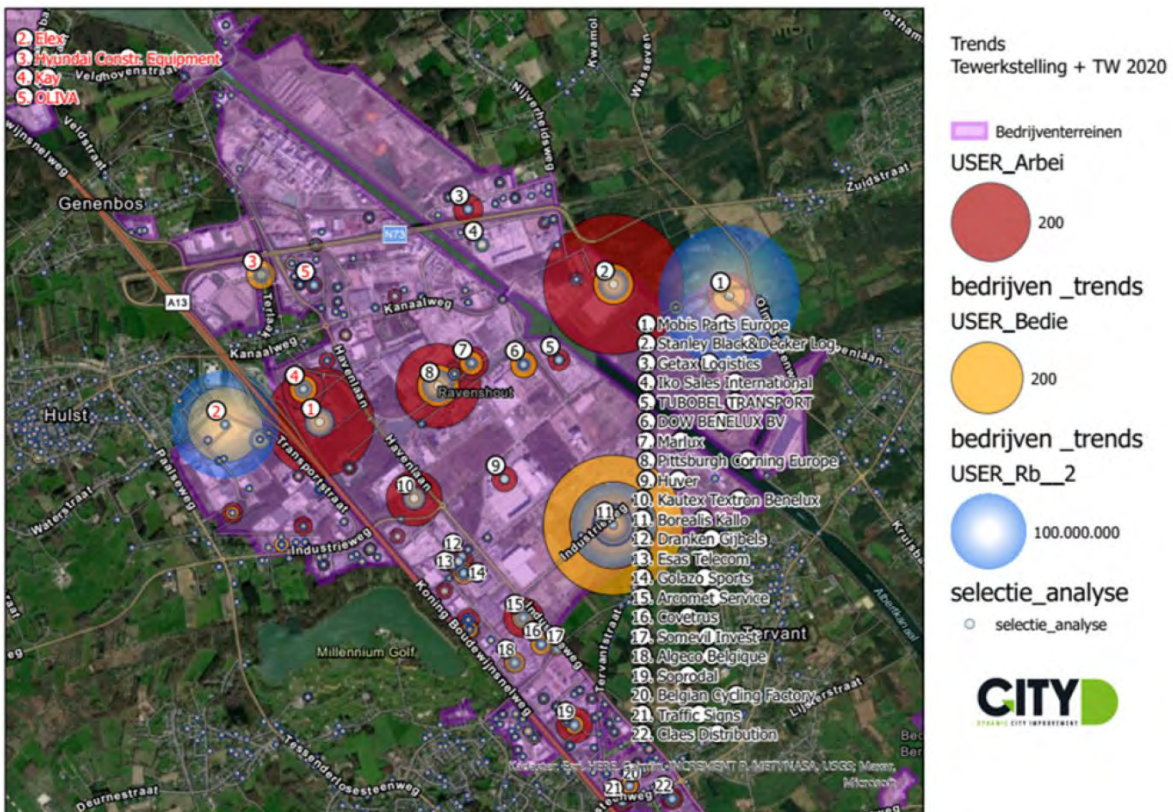
In eerste instantie werd er een tool ontwikkeld (m-tech) dat het mogelijk maakte om de externe veiligheid of de veiligheidsrisico's beter te kunnen inschatten. Delen B en C werden samengenomen in de zogenaamde ruimtelijk-economische studie (City-D-WES en BUUR Part of Sweco) die door het departement Omgeving werd uitgegeven en opgevolgd samen met VLAIO. Onderdeel E is voor een deel uitgevoerd door een kort onderzoek door het DOMG en wordt momenteel verder opgepikt in een Vlaamse werkgroep die rond de Seveso-problematiek en externe veiligheid voorstellen rond regelgeving en beleid uitwerkt, mede gebaseerd op de ervaringen en lessen in Poort West-Limburg. Onderdeel D zal nog worden uitgevoerd na voorliggende besluitvorming.

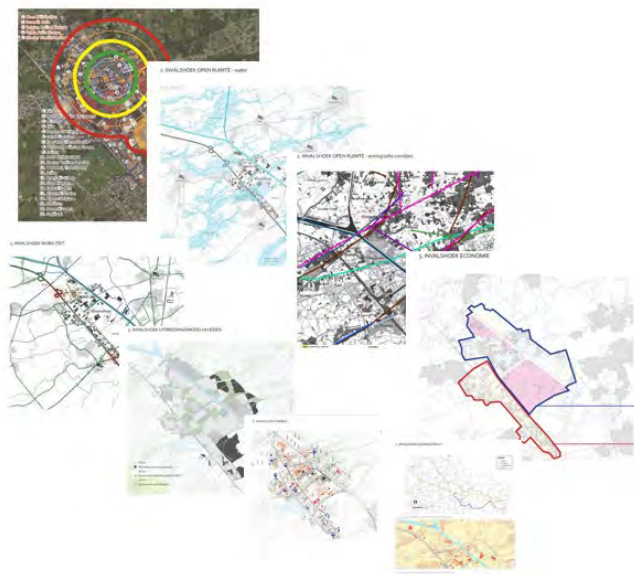
Hieronder worden de belangrijkste elementen, de aanpak en relevante conclusies overlopen. Het eindrapport van deze studie wordt als bijlage bij deze nota gevoegd.

De studie voor de onderdelen B en C (2020-2022) had tot doel om een ruimtelijk-economische strategie uit te werken voor de cluster (en omgeving) rekening houdend met het veiligheidsaspect en de groepsrisico's van de (bestaande) Seveso inrichtingen. Uiteindelijk doel is de toekomst- en de realisatiemogelijkheden voor de cluster te versterken door deze als één ruimtelijk en economisch geheel te bekijken met inwerking van een globale herstructurering, een gezamenlijk bovenlokale uitgiftestrategie, een betere ontsluiting en ruimtelijke inbedding.

Voor wat betreft de gevolgde methodiek voor deze studie werden er verschillende stappen gezet. In grote lijnen komt dat neer op:

- Analyse (van alle info) en tendensen op Europees, Vlaams en regionaal vlak
- Functionele analyse (ruimtelijk en economisch) met diverse kaarten (16)
- Kansen, bedreigingen, trends en uitdagingen op verschillende vlakken vertaald in algemene doelen, (ruimtelijke) principes, scenario's en visie.
- Ruimtelijke principes, criteria en randvoorwaarden - en doelen/principes/visie
- Aanvliegroutes (thematisch) en scenario's:
  - Mogelijke scenario's (waaronder enkele 'extreme' – 1-4
  - Haalbare scenario's - 1 / 2A+ en 2B+ (met elementen uit 3 en 4) >> optimalisatie
  - Trechtering op basis van variabelen >> groen en veiligheid > 2B +
  - Één voorkeurscenario > door te rekenen
- Toekomstbeeld en haalbaarheid

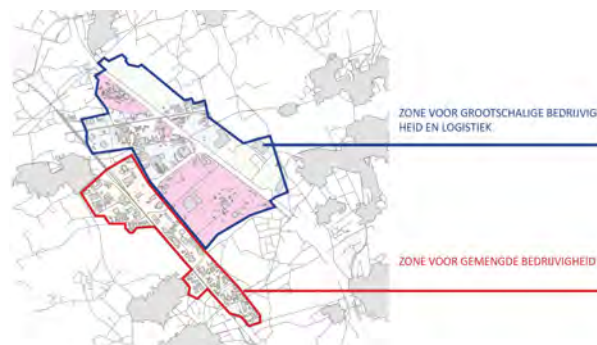

De functionele analyse (ruimtelijk en economisch) met diverse kaarten (16) werd samengebracht en vertaald via 7 thematische invalshoeken of aanliegroutes: populatie, open ruimte (water & ecologie), economie, mobiliteit, uitbreidingsmogelijkheden, energie en leidingstraat.

En aantal lokale aandachtspunten zoals rond (zonevreemde) wonen en recreatie, mogelijkheden rond verhogen van het ruimtelijk rendement of geluidsbelasting werden mee in kaart gebracht.

Principes, randvoorwaarden gekoppeld aan een overkoepelende aanpak werden uitgewerkt vanuit een aantal elementen die vertaald zijn naar het gebied volgens onderstaande indeling:

- o Strategie t.a.v. de versterking van de groenblauwe structuur
- o Bepalen van een overkoepelende strategie t.a.v. buffers en randen
- o Strategie t.a.v. randvoorwaarden en locatie voor de uitbreiding van Poort West Limburg
- o Het bepalen van prioriteiten op vlak van aansnijden nieuwe gronden
- o Energieaspecten
- o Hinder (geluid, etc.)
- o Veiligheid

Gekozen profielbepaling

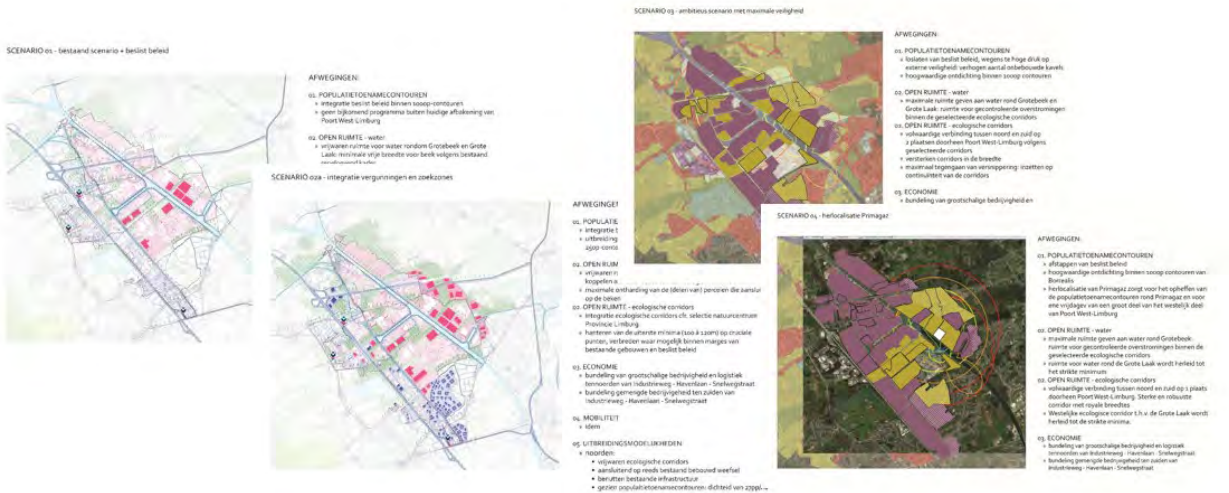
Poort West-Limburg (ENA) wordt beschouwd als een chemische en energie cluster in het economisch netwerk Albertkanaal en is daarmee één van de clusters die bij de planvorming voor de leidingstraat Antwerpen-Ruhrgebied zal worden verbonden. De partners beschouwen het gebied als één geheel wat een sterke positionering en samenwerking mogelijk maakt, kansen biedt aan de sterkten, zoals:

- Inspelen op Vlaamse speerpuntsector
- Europese positionering biedt unieke opportuniteiten
- Borealis als bedrijf met hoge TW en tewerkstelling kan als trekker fungeren
- Sluit andere bedrijvigheid niet uit
  - Sterke trekkers rond
    - Automotive
    - Elektronica
  - Veel potentieel voor logistieke activiteiten (VAL)
- Uitdaging is de lokalisering van de hoge tewerkstelling

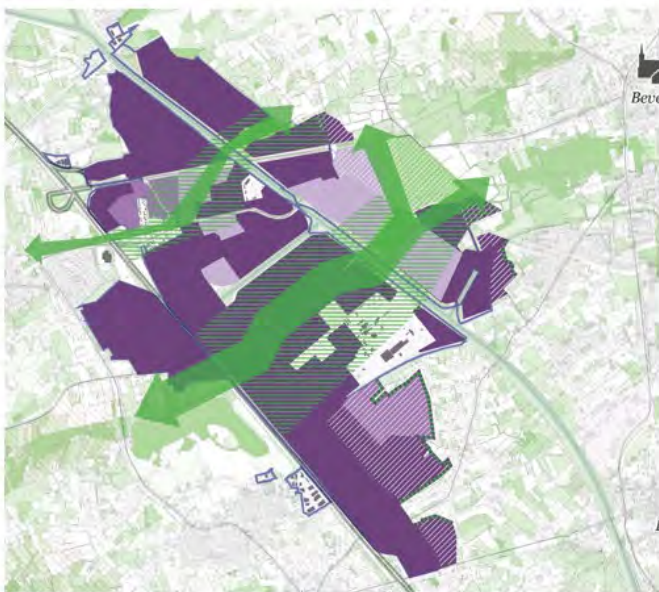
Doelstelling:

Het is de ambitie daarbij om enkele hoogwaardige deelgebieden te voorzien die specifiek inspelen op de condities van de omgeving. (aanwezigheid water, aanwezigheid grote percelen, nabijheid van Seveso-inrichtingen, nabijheid E313, ...). Het werken met deelgebieden laat toe een gericht beleid te voeren, zodat zuivere economische gebieden gecreëerd worden en verrommeling tegengegaan kan worden. Er wordt voor de verschillende deelgebieden ingezet op:

- een locatiestrategie op maat
- een ontwikkelingsstrategie op maat
- een uitgiftebeleid op maat (niet rigide flexibel inspelen op economische tendensen)
- een instrumentarium op maat

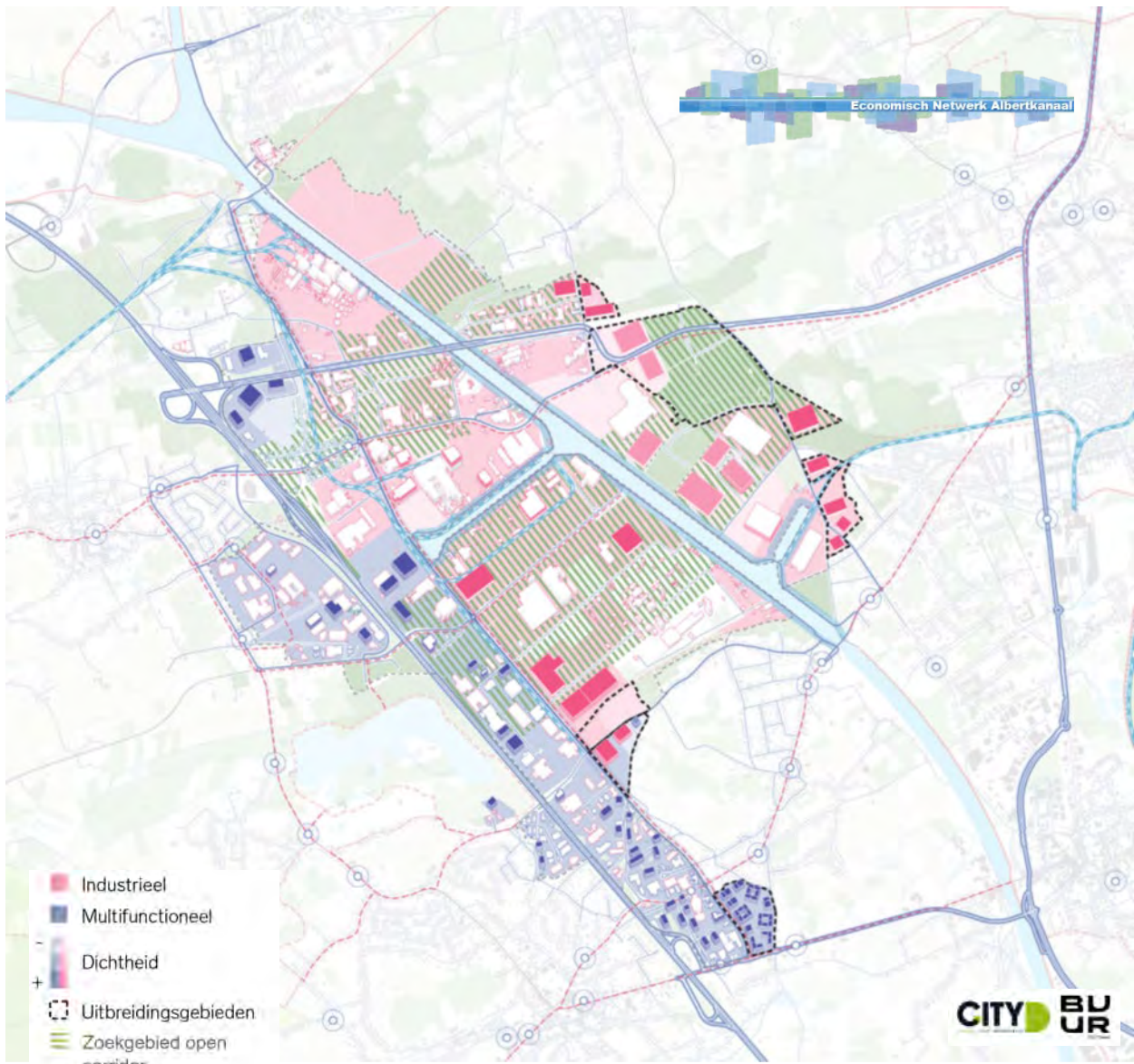

Dit wordt verder vertaald in een aantal 'vliegroutes' die via ontwerp onderzoek werden concreet gemaakt, met name op het vlak van externe veiligheid, mogelijke uitbreidingen, openruimte/ecologie, economie, energie en mobiliteit. Dit werd vervolgens vertaald in vier scenario's en enkele varianten. Na toetsing aan verschillende criteria en het beleid kwamen de betrokken besturen een voorkeursscenario overeen waarbinnen de verschillende ambities kunnen worden waar gemaakt.

- Groene pijlen: richtinggevend essentiële en optionele groenstructuren
  - De arcering errond is het gebied waar dit in detail dient uitgewerkt te worden en moet gerealiseerd worden rekening houdende met de effectieve toestand
  - Moet een lange termijn ambitie zijn die stap voor stap wordt uitgewerkt
  - Bij voorkeur in samenwerking met de bedrijven op de site
- De wit gearceerde gebieden zijn zoekzones voor uitbreidingen
- Het economisch gebied is opgedeeld in 3 onderdelen:
  - **Donker paars:** reeds vergunde in gebruik zijnde zones waar het kader gekend is of onbebouwde gebieden waar geen beperking naar aantal werknemers toe is.
  - **'Midden' paars:** onbebouwde gebieden waar economische activiteit met maximaal 27 WN/ha mogelijk is
  - **'Licht' paars:** onbebouwde percelen waar economische activiteit met maximaal 15 WN/ha mogelijk is

Figuur 1 ontwerp voorkeursscenario Poort West-Limburg (ENA), City D/BUUR, 2022

Figuur 2 Finaal Toekomstbeeld Poort West-Limburg (ENA), City D/BUUR, 2022

Het vooropgestelde toekomstbeeld is overgemaakt aan de verschillende lokale besturen. Door de verschillende lokale besturen is er in samenspraak met de vertegenwoordigers van het Vlaams gewest nagegaan of dit toekomstbeeld voldoende basis kan bieden voor het verdere vervolg. Dit overleg heeft geleid tot concrete uitspraken over verschillende gebieden waaronder ook Tervant, de open corridor die ook een economische rol zal vervullen en een aanpassing van het initieel voorkeursscenario tot een finaal toekomstbeeld voor Poort West-Limburg. Deze vormt nu het vertrekpunt voor meer gedetailleerde inrichtingsvoorstellen en realisatie.

A. CONCLUSIES RUIMTELIJK ECONOMISCH SCENARIO

Op 27 mei 2022 werden de conclusies van de ruimtelijke economische studie voorgelegd in de Projectgroep. Na ook beleidsmatige terugkoppeling met de gemeenten en in het DB ENA op 10 juni 2022 werd het eindrapport bijgesteld en verder afgewerkt. Op basis van het geleverde werk kon worden geconcludeerd dat er een optimum werd gevonden en er een gedragen toekomstbeeld is voor de cluster Poort West-Limburg. In het rapport is ook een eerste ruwe inschatting naar 'financiële haalbaarheid' opgenomen waaruit blijkt dat het gekozen scenario realiseerbaar is.

De ruimtelijk economische strategie en de verschillende conclusies worden nu verankerd onder andere in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor Poort West-Limburg. Dit planningsproces zal worden gevoerd volgens de geïntegreerde procedure, waarbij de opmaak van een startnota een eerste stap zal zijn.

Enkele globale inhoudelijke krijtlijnen voor de verschillende onderdelen uit het gevoerde onderzoek:

- De benaming van deze cluster in het ENA: **Poort West-Limburg (ENA)**
- Het gevoerde onderzoek en het voorkeurscenario/toekomstbeeld worden onderschreven als basis voor het vervolg evenals de globale benadering van de cluster.
- Voor de initieel voorgestelde uitbreidingen te Tervant is er geen lokaal draagvlak. Om deze reden wordt er in het finaal toekomstbeeld geen rekening meer mee gehouden.
- Er wordt zorg gedragen voor een interactie en waar mogelijk vertaling naar beleid & regelgeving op Vlaams niveau.
- Basisprincipe van economisch onderscheid met economische typologie kan onderschreven worden, inclusief terreinen met grote oppervlakte.
- De open corridor(s) heeft een functionele invulling die verder nog zal verfijnd worden, bv: gemeenschappelijke voorzieningen, waterberging, buffering, riolering, leidingen, (groen) parkeren, aangename openbare ruimte, specifieke economische ontwikkelingen,....

Op specifieke plekken is een verdere detaillering van de ruimtelijke concepten nodig. Deze worden verder onderzocht in een expertopdracht 'Verfijning van inrichtingsvoorstellen'.

Wanneer het verzameldecreet wordt goedgekeurd, zal de compensatieregeling van toepassing zijn. Dit wil zeggen dat wanneer een ruimtelijk uitvoeringsplan een wijziging doorvoert van een zachte bestemming of nabestemming naar een harde bestemming of nabestemming, gaat die bestemmingswijziging gepaard met een gelijktijdige en in oppervlakte minstens gelijke wijziging van harde bestemmingen naar zachte bestemmingen.

B. CONCLUSIES EXTERNE VEILIGHEID (GROEPSRISICO / SEVESO)

B1. BEPALEN RUIMTELIJKE DRAAGKRACHT OMTRENT EV EN DEEL EV IN STUDIE CITY D

Poort West-Limburg biedt, conform de ambities geformuleerd vanuit het ENA, onderdak aan enkele Seveso-bedrijven. Om rekening te houden met de externe veiligheid, is het wenselijk om restricties te handhaven op de populatie binnen de effectgebieden van beide bedrijven, zodat in geval van een ongeval het maximum aantal mogelijke slachtoffers niet te hoog kan zijn.

Grote delen van Poort West-Limburg vallen binnen de invloedssferen van de bovenvermelde Seveso-bedrijven. Dit impliceert dat de aspecten rond externe veiligheid t.a.v. de Seveso-bedrijven zwaar zullen doorwegen op de ontwikkelingsmogelijkheden van de omgeving.

Een belangrijke bezorgdheid van de lokale besturen bij aanvang van de studie was enerzijds dat de actuele inschatting van de populatie in de veiligheidsrapporten van beide Seveso-bedrijven niet overeenkwam, en anderzijds dat het behoud van het groepsrisicocriterium van beide bedrijven werd afgeschoven op de lokale besturen, en op toekomstige vergunningsaanvragers in de nabije omgeving, evenwel zonder dat de middelen voorhanden zijn om de impact van projecten in de omgeving met bijbehorende populatiewijzigingen op het groepsrisico van de Seveso-bedrijven te kunnen nagaan. Een eerste deel van het onderzoek hield in om inzicht te verschaffen in de ruimtelijke draagkracht van de omgeving rond de hogervermelde Seveso-inrichtingen op basis van de beschikbare gegevens. In eerste instantie werd voor beide Seveso-inrichtingen een gecoördineerde inschatting van de actuele populatie opgemaakt.

Het tweede luik behelste het instrumentarium te optimaliseren om de evaluatie van de impact van de gewijzigde populatie op het groepsrisico van beide Seveso-inrichtingen snel mogelijk te maken. Zodanig werd het mogelijk om de impact op het groepsrisico van de aanwezige Seveso-bedrijven van verschillende ruimtelijke economische ontwikkelingsscenario's snel te kunnen evalueren.

Een aantal belangrijke conclusies aangaande externe veiligheid zijn de volgende:

- Zoals reeds kon worden opgemaakt uit de veiligheidsrapportage van de Seveso-inrichtingen, kunnen ontwikkeling scenario's die geen rekening houden met populatiebeperkingen, makkelijk leiden tot overschrijding van het in Vlaanderen vigerende groepsrisicocriterium.
- Evenzeer kan worden geconcludeerd dat wanneer bij het opstellen van de toekomstvisie voor het gehele gebied, bedrijvigheid wordt gegroepeerd naar typebedrijvigheid, en verder in welbepaalde zones een maximale richtwaarde voor populatie wordt vooropgesteld, het toetsingscriterium voor het groepsrisico niet wordt overschreden.
- Wanneer in de verdere besluitvorming in de omgeving, consequent deze toekomstvisie wordt gevolgd, kan zo ook op langere termijn een voldoende veiligheidsafstand bestaan tussen de Seveso-inrichtingen en de gehele omgeving, en zullen de Seveso-inrichtingen kunnen blijven voldoen aan de toetsingscriteria uit de code van goede praktijken. Gebruik van de herrekening van het groepsrisico in functie van de populatiewijziging is dan niet meer nodig. Bij onverwachte ontwikkelingen, die niet door het scenario worden gevat, kan het nodig zijn om deze apart te beschouwen, en eventueel ook om de impact op de rest van het ruimtelijk economisch ontwikkelingsscenario te onderzoeken. Nuancering van tewerkstelling op basis van lokale letaliteitskans ipv perceelsindeling kan in sommige gevallen.

Insteek / uitgangspunt naar mogelijke tewerkstellingscijfers:

- Lichtroos: 15 wn/Ha
- Roos: 27 wn/Ha
- Lichtblauw: 32 wn/Ha
- Donkerblauw: 61 wn/Ha
- Strategische percelen in Groene Ruimte: 5 wn /Ha (groei bestaande bedrijven – nabijheid seveso)

Tabel 37: aantal werkenden per ha netto bedrijventerrein (Bron: Agentschap Innoveren en ondernemen, april 2018)

Type bedrijventerrein	Opp (ha)	Kavels	Werkenden / Ha		
			Best case	Worst case	Gemiddeld
Industriegebied/ regionaal bedrijventerrein	30.167	12.284	22	32	27
Ambachtelijke of kmo-zone/ lokaal bedrijventerrein	3.253	12.174	51	72	61
Logistiek terrein	18.213	12.509	16	23	20
Wetenschapspark	29	25	71	105	88
Watergebonden bedrijventerrein	347	73	15	21	18
Zeehaventerrein	3.335	399	7	10	8,5

Figuur 3. Kaart en kengetallen met betrekking tot de externe veiligheid en tewerkstellingscijfers voor het voorkeursscenario

In afwachting van het opstellen van een toekomstvisie die als leidraad kan dienen, of in afwachting van de implementatie van deze toekomstvisie werd een tussentijdse methodiek geïntroduceerd om de impact van projecten in de omgeving met bijbehorende populatiewijzigingen op het groepsrisico van de Seveso-bedrijven te kunnen laten mee doorwegen in de besluitvorming omtrent 'leads' in de omgeving. Deze methodiek werd afgesproken in de projectgroep.

CONCLUSIES EXTERNE VEILIGHEID

- De bestaande SEVESO bedrijvigheid wordt bestendig. Bij nieuwe ontwikkelingen in de omgeving is men verplicht om de veiligheid rond bestaande Seveso-inrichtingen mee in rekening te brengen in de betrokken industriegebieden. De cluster kan uitgebreid worden met extra SEVESO bedrijvigheid (energie, chemie, ...). Echter alleen op voorwaarde dat de veiligheidsproblematiek van deze bijkomende SEVESO-activiteiten geen extra beperkingen op de ontwikkelingen van het hele gebied met zich meebrengen.
- Kaart EV met risicozones en tewerkstellingscijfers vanuit ruimtelijk economische strategie dienen als een richtwaarde bij de vergunningverlening bij nieuwe omgevingsvergunningsaanvragen.
- Er dient niet gewacht te worden om de strategie in te vullen op het terrein. Bij de opbouw van de strategie is rekening gehouden met een voldoende veiligheidsafstand te bewaren tussen de Seveso-bedrijvigheid en de omgeving. Ook de ernstgraad van de gevolgen van zware ongevallen is in rekening gebracht door bij het invullen van de ruimtelijk economische strategie het groepsrisico van de aanwezige Seveso-inrichtingen en de veranderingen hierop wanneer de ruimte wordt ingevuld volgens de strategie mee in rekening te brengen.
- De populatiebeperkingen vanuit de strategie dienen wel in rekening worden gebracht bij de vergunningverlening. Deze populatiebeperkingen verder verankeren als bijzondere voorwaarde bij de omgevingsvergunningen wordt niet algemeen als noodzakelijk aanzien. In uitzonderlijke gevallen, kan dit wel als voorwaarde worden opgelegd.

Met als doel om de vergunningsverlening te bespoedigen wordt er parallel aan het GRUP nagegaan op welke manier de voorwaarden op vlak van externe veiligheid naar het vergunningenluik uitgewerkt kan worden, als onderdeel van gezamenlijke uitgiftestrategie en aanpak ontwikkeling van de cluster. Hierbij wordt vertrokken van de onderscheiden zones en zal er aandacht gaan naar:

- beoordeling van activiteiten die meer/minder geschikt zijn op zeer bepaalde plekken,
- ondersteuning van en vanuit de betrokken besturen op het vlak van EV bij de concrete invulling ervan ('leads').
- de wijze hoe het aspect externe veiligheid naar het GRUP en de vergunningverlening kan doorwerken en welke zaken hierbij relevant kunnen zijn.

Doel is om de vergunningverlening voor de verschillende leads door één centraal orgaan te laten voorbereiden en opmaken, zodat er met eenzelfde stem wordt beoordeeld over alle aanvragen. Ook zullen zo aanvragen naar de meest optimale locatie hier begeleid worden, in overeenstemming met de resultaten uit de studies en tools omtrent externe veiligheid. Een voorstel van beslissingscriteria wordt uitgewerkt om de beoordeling van de Leads eenduidig te krijgen. Het centrale orgaan zal ook de gronden in de markt zetten en de inzet van middelen of instrumenten coördineren. In dit centrale orgaan zetelen de drie gemeenten.

De ruimtelijke-economische strategie uit de studie van City D-WES/ Buur-Sweco wordt vertaald in een GRUP met duidelijke voorschriften. Hieraan zullen de omgevingsvergunningsaanvragen kunnen worden getoetst. Elementen die niet in een GRUP kunnen worden opgenomen zullen verankerd worden in een overeenkomst of ander instrument.

Begin dit jaar is het Team Externe Veiligheid gestart met de onderzoeksopdracht 'Gebiedsgericht beoordelingskader'. 'Deze studie, die op Vlaams niveau speelt, moet resulteren in een gebiedsgericht beoordelingskader bij ontwikkelingen in de buurt van Seveso inrichtingen, om duidelijkheid en voorspelbaarheid te bieden aan Seveso-inrichtingen en ontwikkelingen in de nabijheid van Seveso-inrichtingen omtrent de ontwikkelingsmogelijkheden (of de beperkingen hierop) die een verhoging van het veiligheidsrisico inhouden, en tegelijkertijd rekening te houden met de noodzaak om voldoende veiligheidsafstand te laten bestaan tussen beide.'

Het doel van die studie is te komen tot een risico gebaseerde zonering rondom Seveso-inrichtingen, en een beoordelingskader voor elke risicozone. De vertaalslag van het gebiedsgericht beoordelingskader externe veiligheid en de uitspraak over het Ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR), alsook de maatregelen en bijzondere randvoorwaarden die uit deze onderzoeksopdracht naar voren komen, worden getoetst aan en geïmplementeerd in de ENA-cluster Poort West-Limburg.

C. CONCLUSIES GOVERNANCE

Op basis van de initiële akkoorden en engagementen werd er in de werkgroep Governance werk gemaakt van een aantal zaken. In de periode 26/10/2020 tot 09/12/2021 kwamen de lokale besturen, VLAIO en POM Limburg 4 keer samen. In eerste instantie was er vanuit de lokale besturen met name behoefte aan een inventarisatie van de geldende verkoopvoorwaarden op de kavels binnen het projectgebied. Hiertoe werd steeds een individuele oefening gedaan door de lokale besturen waarbij de informatie door POM Limburg werd samengebracht. Tevens was er ruimte voor informatie-uitwisseling en gezamenlijke visievorming rond parkmanagement en verduurzaming.

Bij aanvang was er nog onvoldoende draagvlak om tot concrete stappen te komen met betrekking tot het uitwerken van het gemeenschappelijk uitgiftebeleid (procedure, modeldocumenten, beslissingscriteria). Dit omwille van (i) verschillende lopende beroepsprocedures, (ii) het op dat moment nog niet gevalideerd zijn van de ruimtelijk-economische visie die aan de basis ligt van het uitgiftebeleid en (iii) de nakende fusie tussen Ham en Tessenderlo. Wel werd een gestandaardiseerd informatiefiche uitgewerkt om leads te inventariseren, als ook een Teams-kanaal opgezet om hier rond te werken.

Nu deze aspecten wel zijn uitgeklaard en de verschillende actoren zich expliciet hebben uitgesproken, kunnen de verschillende (lokale) besturen zich engageren voor het verder praktisch uitwerken van een geïntegreerde werking in het vervolgtraject. Hiertoe zal de bestaande Werkgroep Governance worden geïntegreerd in een Begeleidingsgroep die zal instaan in een integrale aanpak van planning en realisatie, waaronder ook een **gezamenlijk uitgiftebeleid**.

- Uitwerken van een gezamenlijk inhoudelijk uitgifteplan, dat complementair is aan het op te maken GRUP en een doorvertaling van de ruimtelijk-economische visie-inhoudt;
- Uitwerken van een gezamenlijk uitgiftebeleid, waarin de werking en criteria voor besluitvorming worden opgenomen;
- Samenstellen van een ambtelijk en bestuurlijk uitgiftecomité alsook het huishoudelijk reglement en mandatering;

De volgende stap in onderzoekstraject (deel D) zal dit werk en het planningsproces Poort West-Limburg mee ondersteunen en een samenwerking inhouden voor de verschillende (gemeentelijke) administraties.

Daarnaast bleek dat heel wat zaken niet in het gebied zelf konden worden opgelost, maar ook was de vraag hoe kan de ervaring van dit gebied uitgebreid worden naar Vlaanderen. Er werden vragen gesteld voor een vertaling naar beleid en regelgeving op Vlaams niveau.

D. AFSTEMMING MET PROJECTEN IN DE OMGEVING

Sinds het onderzoekstraject werd opgestart is er steeds aandacht uitgegaan naar de verschillende bestaande (lokale) plannen die in en rond de cluster bestaan. Goedgekeurde RUP's zoals voor Ravenshout en voor de TDL zone Genenbos, maar ook met gRUP Zwanenberg te Paal, Beringen of het BPA Genebos Sportzone in Ham. Hetzelfde geldt voor de inzichten die er rond visievorming relevant zijn (geweest) zoals de Bouwmeesterscan Beringen, de lopende beleidsplannen, het Masterplan Tessenderlo, etc. Deze afstemming is zeer belangrijk zal in het verdere vervolg worden verder gezet.

3. WIJZE VAN BESLUITVORMING

Vanuit de ingezette gebiedsgerichte strategie en het uitgevoerde onderzoekstraject is een goede interbestuurlijke samenwerking tot stand gekomen. De conclusies van het onderzoekstraject en de tot nog toe gevolgde stappen in het proces worden gezamenlijk gedragen. Het finale Toekomstbeeld met de bijhorende krachtlijnen en principes voor de gewenste ontwikkeling van Poort West-Limburg (ENA) op planniveau worden door middel van deze beslissing bekrachtigd als raamwerk voor verdere realisatie van acties op het terrein in de komende jaren, de samenwerking en de organisatiestructuur. Verschillende meer concrete zaken zullen pas op het projectniveau worden uitgewerkt.

Vermits verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de drie beleidsniveaus voor de verdere ontwikkeling van de Poort West-Limburg (ENA) elkaar overlappen en doorkruisen is in het overleg overeengekomen dat de drie beleidsniveaus een gezamenlijke en geïntegreerde besluitvorming zullen bewerkstelligen.

Voorliggende beslissing zal daarom op basis van voorliggende nota met enkele algemene beslispunten genomen worden door elk van de betrokken overheden, en aangevuld met specifieke beslispunten voor elk van de respectievelijke besturen. De betrokken besturen zijn de Vlaamse Regering, de deputatie van de provincie Limburg, stad Beringen en de gemeenten Ham en Tessenderlo. De verschillende beslissingen zullen na de formele besluitvorming door de betrokken overheden in een 'gecompileerd document' worden samengevoegd.

Voor wat betreft de meer globale Vlaamse aspecten worden de eerder vermelde studies en trajecten verder gezet en kunnen steeds relaties gelegd worden.

Voor wat de communicatie zal in het verder overleg een afzonderlijke strategie worden uitgewerkt. De communicatie over voorliggende Beslissingsnota gebeurt eveneens in overleg onder meer via de verschillende websites maar ook naar de (grote) eigenaars.

4. VERDER TRAJECT

De bestaande organisatie met een Werkgroep Governance en een Projectgroep zal worden voortgezet en versterkt, waarbij de verschillende acties zullen worden geïntegreerd, met name in een Begeleidingsgroep die op termijn als een 'comité' de dagelijkse werking, de uitgifte, beoordeling van leads, de ontwikkeling en het management op zicht neemt.

De belangrijkste vervolgstappen zijn de opmaak van een GRUP Poort West-Limburg, de voortzetting van een gezamenlijk realisatietraject inclusief een comité die met nieuwe vragen en met het aspect externe veiligheid kan omgaan en de opstart van het laatste deel van het onderzoekstraject: *"PROCESBEGELEIDER POORT WEST-LIMBURG (ENA) – opzetten procesmanagement voor de concretisering van de ruimtelijke economische strategie en akkoorden externe veiligheid."*

De bedoeling van deze opdracht is om Vlaanderen, de betrokken lokale besturen en actoren te ondersteunen en te begeleiden in de uitvoering van de ruimtelijk-economische strategie voor het ENA-terrein Poort West-Limburg, waarbij de studie van City-D/WES Buur-Sweco als vertrekpunt dient. Deze uitvoering heeft betrekking op zowel het planniveau waar het een ondersteuning kan bieden aan het GRUP-proces als op het vergunningsniveau (overeenkomsten op vlak van de realisatie) en houdt rekening met de externe veiligheid en het ruimtelijk rendement van deze site.

De procesbegeleider ondersteunt de opstart en werking van een gezamenlijk uitgiftebeleid en -comité Poort West-Limburg (ENA), behoudt het overzicht tussen de verschillende sporen (inhoudelijk en procedureel), zoekt naar hun onderlinge interactie, bewaakt de samenhang ervan, werkt oplossingsgericht en ontmiijnt waar nodig. De focus van deze opdracht situeert zich hoofdzakelijk op elementen die niet in de reguliere werking van de overheden zitten, maar kunnen wel als een uitdaging worden gezien zoals:

- Voorstellen voor het planningstraject zoals ook de vertaling van gerichte voorstellen voor herbestemming of inrichting en concrete realisatie en verdere uitbouw van de cluster Poort West-Limburg, inclusief een vertaalslag of afwegingskader voor vergunningen en van het beoordelingskader externe veiligheid naar RVR, 'maatregelen', bijzondere randvoorwaarden, link energietransitie of opslag gas/waterstof,...),
- Voorstellen of afspraken voor de gecoördineerde inzet van middelen of instrumenten.
- Inventariseren en capteren leads, als input voor de ambtelijke voorbereiding van het uitgifte comité;
- Waar nodig mediëren in de inpassing van leads binnen het uitgifteplan (inrichtingsvoorstellen aanpassen, ruimtevragen concretiseren);
- Anticiperen op vergunnings- en uitbreidingsvragen van bestaande bedrijven;
- Bottom up opportuniteiten detecteren voor parkmanagement;

5. DOCUMENTEN EN BIJLAGEN

Bij deze nota hoort de volgende bijlage:

- Ruimtelijk Economische studie Poort West-Limburg (ENA), City D / BUUR, eindrapport, 2022

6. BESLISSINGSNOTA POORT WEST-LIMBURG (ENA) 2023

beslissing van de betrokken overheden over de visie, het gebiedsprogramma en verdere aanpak

ALLE besturen hebben in het voorjaar 2023 parallel beslist op basis van de voorliggende beslissingsnota dat de bijlage vormde bij de respectieve besluitvorming. Vandaar dat er wordt gesproken over een interbestuurlijke beslissing, of samengevat [Beslissingsnota Poort West-Limburg \(ENA\) 2023](#). Volgende zeven punten werden ongewijzigd in ALLE respectievelijke beslissingen opgenomen, en elk bestuur:

- 1) bevestigt de naam Poort West-Limburg (ENA) als gebiedsnaam en basis voor de verdere ontwikkeling en communicatie,
- 2) erkent de resultaten van het gevoerde onderzoek met betrekking tot de verschillende thema's, scenario's en toekomstbeeld voor de Poort West-Limburg (ENA), gelegen in de gemeenten Beringen, Tessenderlo en Ham;
- 3) aanvaardt het Toekomstbeeld voor de economische ontwikkeling van de Poort West-Limburg (ENA) en de conclusies uit het overleg als vetrekpunt voor verdere realisatie;

- 4) aanvaardt dat de conclusies van de tool (m-Tech) en kaart kengetallen (zones met richtwaarden tewerkstelling) rond externe veiligheid richtinggevend zullen zijn bij de verdere ontwikkeling,
- 5) bevestigt de organisatie met een Projectgroep en een Interbestuurlijk Overleg als basis voor verdere samenwerking;
- 6) draagt bij aan een gezamenlijk uitgiftebeleid, die wordt gebaseerd op een uitgifteplan dat vertrekt van het Toekomstbeeld zoals vermeld in punt 3 en dat beslissingen objectiviteit of, en desgevallend bepaalt waar en onder welke voorwaarden, een kandidaat-investeerder zich kan vestigen of kan uitbreiden in een deelzone van Poort West-Limburg; om het uitgifteplan te kunnen uitvoeren worden formele afspraken gemaakt tussen de besturen over de wijze waarop de beslissingen worden voorbereid en genomen (zoals bv een gezamenlijk uitgiftecomité) en over de aan te wenden instrumenten en middelen om het Toekomstbeeld te kunnen realiseren;
- 7) ondersteunt mee de volgende stap in het onderzoekstraject en de procesbegeleiding.

NA BESLUITVORMING DOOR ELK VAN DE BESTUREN AAN TE VULLEN MET RESP. BESLISPUNTEN

– > september 2023